

розв'язує найбільш актуальні проблеми технологічної освіти старшокласників з практичного профорієнтаційного свідомого вибору спеціальностей для особисто зорієнтованого подальшого навчання у виші, для оволодіння фахом художньо-проектного напрямку. Правильний вибір старшокласниками подальшої спеціальності, факультету та фаху у ВНЗ, в сучасних умовах інтеграції української освіти у європейський освітній простір, набувають особливого значення, сприяють конкурентноздатності старшокласників, як випускників профільних ЗНЗ та абітурієнтів вишів в Україні та за кордоном.

Розв'язана наукова проблема методичного супроводу профільного навчання за спеціалізацією «ХПТ» ґрунтується на теоретичній концептуальній чіткості нових науково-педагогічних рішень в авторській педагогічній технології та методиці навчання технологій, висвітлених у підготовленому за час дослідження посібнику для профільного навчання учнів у 10-11 класах «Художньо-проектна творчість».

Методика дослідження психологічних особливостей професійної спрямованості є своєчасною й перспективною, оскільки її спрямовано на підвищення ефективності цілеспрямованого для кожного учня профільного навчання технологій у ЗНЗ. На широкому масиві пошукової, експериментальної та методичної роботи доведено, що в Україні є наукове підґрунтя для зміни та впровадження в педагогічну практику профільної школи науковообґрунтованої комплексної психодіагностичної методики за спеціалізацією «ХПТ». Актуальність та доцільність виконаного дослідження мають реальні перспективи для поліпшення профільного навчання.

Експериментально апробована та впроваджена в навчально-виховний процес ЗНЗ України, інноваційна модель методичної системи професора Вдовченка В.В., ефективно реалізує зміст спеціалізації «ХПТ» (форми й методи реалізації змісту, педагогічні технології профільного навчання тощо). Апробація теоретичних положень автора підтверджено результативністю у спеціально створеному освітньому середовищі в технологічній освіті для висвітлення методичної системи досліджуваної спеціалізації. Виконане ґрунтовне науково-педагогічне дослідження дозволило отримати якісно нові наукові знання, пов'язані з обґрунтуванням науково-методичних засад комплексної психодіагностичної методики за досліджуваною спеціалізацією. Результати дослідження продемонстрували можливість практично реалізувати педагогічну теорію в методиці профільного навчання технологій у навчально-виховному процесі профільної школи.

ПРАКТИЧНА ЗОРІЄНТОВАНІСТЬ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ПОСІБНИКА «ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ТВОРЧІСТЬ» ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЇ

В. В. Вдовченко, доктор філософії; І. П. Бабка

У посібнику розкрито методичні прийоми профільного навчання учнів у 10–11 класах зі спеціалізації «Художньо-проектна творчість» (далі «ХПТ»).

Кваліфіковано розроблено та апробовано подані у посібнику авторська модель комплексної профдіагностики та методикаїї реалізації в профільному навчанні старшокласників. Самодіагностування за п'ятьма психо-діагностичними методиками та інтерпретація результатів діагностування сприятиме свідомому науково обгрунтованому вибору особисто зорієнтованої художньо-проектної діяльності в подальшому навчанні у вищій школі та трудовій діяльності.

Уперше автором посібника розкрито цілісний процес визначення професійних уподобань старшокласників у художньо-проектній сфері за допомогою науково обгрунтованого методу іпрофдіагностичних тестів.

Учням надано можливість цілеспрямовано та свідомо обгрунтувати та спрогнозувати свій нинішній і майбутній професійний вибір для навчання у вищій школі та професійній діяльності за фахом, з огляду на особливо актуальну характерну особливість психології дизайнера та фахівців художньо-проектної сфери, які не тільки гармонізують довкілля сьогодення, а й володіють критичним, системним, прогностичним мисленням.

Автором посібника акцентується увага учнів на професійному, прогностичному, проектно-художньому погляді майбутнього дизайнера та фахівців художньо-проектної сфери, спроможних науково обгрунтовано закласти фундамент національної культури на сучасному етапі міжнародної інтеграції в сферах промислового виробництва, обслуговування, мистецтва, культури, науки.

З позицій дидактики технологічної освіти особливу увагу приділено методичним матеріалам для підготовки вчителя технології за різними типами уроків (занять) з технології в 10–11 класах:

1. Урок формування нових знань.
2. Урок застосування та формування нових умінь і навичок.
3. Урок узагальнення та систематизації знань, умінь, навичок.
4. Урок перевірки знань, умінь і навичок.
5. Комбінований урок (2 варіанти).

Для кожного уроку розписано буквально щохвилино, методичні рекомендації щодо структури уроку. Класичну дидактику технологічної освіти практично реалізовано в методиці профільної підготовки за спеціалізацією «ХПТ» з технології у 10–11 класах.

У доступній для вчителя технології й учня старших класів подано відмінності та особливості професійного (етапи професійного проектування виробів, їх зміст) і навчального проектування (послідовність операцій у навчальному проектуванні) за такою структурою: 1. Формулювання задуму. 2. Графічний проект. 3. Пошукова конструкція (модель, макет, композиція). 4. Створення виробничого зразка.

Саме завдяки науково узгодженій диференціації між етапами професійного проектування виробів, їх змісту й навчального проектування, структура навчального проекту для 10–11 класів не є абстрагованою й відірваною від виробництва, а є науково адаптованою для навчального процесу профільної підготовки за спеціалізації «ХПТ».

Зразки план-конспектів із технології для 10–11 класів демонструють класичні приклади дидактики технологічної освіти в сучасній методиці профільної підготовки за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» з технології в 10–11 класах.

Науково обґрунтовані та експериментально апробовані матеріали посібника рекомендовано Вченою радою Інституту педагогіки НАПН України для друку та впровадження в навчально-виховний процес профільної школи. Матеріали посібника будуть корисними для тих, хто цікавиться дидактичними, профорієнтаційними аспектами профільної художньо-проектної освіти: дизайнерам-викладачам, учителям трудового навчання, які займаються допрофільним навчанням, вчителям технологій, вчителям образотворчого мистецтва й дизайну, викладачам і студентам педагогічних факультетів ВНЗ, науковцям, батькам майбутніх абітурієнтів дизайнерських і педагогічних факультетів, ВНЗ.

ПОСІБНИК ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЇ – СКЛАДНИК НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ НЕПЕРЕРВНОЇ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ОСВІТИ

В. В. Вдовченко, Н. М. Сорочан

Навчальний матеріал науково-методичного посібника для вчителя технології спрямовано на здобуття предметної компетентності в навчальній діяльності майбутніми дизайнерами та фахівцями художньо-проектної сфери, у процесі художньо-проектної, предметно-перетворювальної діяльності. Експериментально апробовані, висвітлені автором спільні методичні підходи для вивчення різних видів дизайну, є системотворчим чинником для подальшого розвитку в старшокласників здібностей до проектно-прогностичної діяльності, творчого мислення, необхідних для подальшої дизайнерської та художньо-проектної діяльності, як в профільній, так й у вищій школі.

Підготовлений посібник є важливим складником неперервної системи національної художньо-проектної освіти, розробленої професором В.В. Вдовченком (початкова – 1–4 класи; загальна – 5–9 класи; профільна – 10–11 класи; професійна – ВНЗ. Дотримання автором дидактичних принципів наступності й перспективності в укладанні науково-методичних матеріалів дозволяє поступово засвоїти загальні принципи єдності трьох видів проектування – словесного (вербального), колірно-графічного (візуального), предметно-пластичного (об’ємно-просторового) та взаємозалежність трьох етапів цілісного процесу проектування – дизайнерського (дизайнерський проект), конструкторського (конструкторський проект), розробка технології виготовлення промислового тиражного зразка (проект інженера-технолога).

Посібник має такі розділи: 1. Стандартизовані державні вимоги для профільного навчання технологій у старшій школі спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» (далі «ХПТ»). 2. Зміст навчальної програми «ХПТ».